

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 53

18 липня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 53 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Служба інформаційно-аналітичного забезпечення

органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році

Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Пальчук В.

Створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між США та Євросоюзом як пошук шляхів розв'язання соціально-економічних проблем і нових можливостей відновлення провідної ролі західних економік у світі	5
---	----------

Законодавча влада	26
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	32
------------------------------	-----------

Політика	38
-----------------------	-----------

Економіка	44
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	48
--	-----------

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Звернення Президента до Українського народу з нагоди 23-ї річниці від дня прийняття Декларації про державний суверенітет України

Дорогі співвітчизники!

Сьогодні ми відзначаємо 23-тю річницю від дня прийняття Декларації про державний суверенітет України.

Цей документ започаткував сучасний етап українського державотворення, став переломною віхою в історії нашого народу.

Ухвалення Декларації є яскравим проявом волі українців до свободи, рішучим кроком на шляху здобуття нашої державою незалежності.

Базуючись на принципах, проголошених у Декларації, ми будемо модернізовану демократичну правову країну, в якій буде забезпечено гідне майбутнє кожному громадянину.

Вітаю вас зі святом. Бажаю всім здоров'я, благополуччя, миру та злагоди (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 16.07).

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського бере участь у виставці до 1025-річчя хрещення Русі

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського НАН України представила видання з фондів НБУВ для виставки, організованої Національним заповідником «Софія Київська» до 1025-річчя хрещення Русі «Рафаїл Заборовський, митрополит Київський, Галицький і всієї Малої Русі (1731–1747)». Відкриття виставки відбулося 16 липня в Будинку митрополита. Її експозиція присвячена видатному

духовному діячеві України XVIII ст. – митрополиту Рафаїлу (Заборовському).

Виставка поєднується в один експозиційний проект з іншою – «Українська ікона XVI–XVIII ст. (з приватних колекцій)», яка репрезентує шедеври іконопису доби бароко, що зберігаються в приватних зібраннях. Таке поєднання дає можливість побачити, як вплинула діяльність митрополита Рафаїла на розбудову церков і монастирів, розвиток просвітництва, видавничої справи та образотворчого мистецтва.

Експозиція містить велику кількість оригінальних речей: відреставрований ритуальний одяг з поховання митрополита, церковне начиння, книги. Глядачі матимуть змогу побачити копії документів, писаних рукою Рафаїла (Заборовського), листів до нього від імператриці Анни Іоанівни, грамот, наданих йому імператрицею Єлизаветою Петрівною, яку митрополит вважав своєю духовною дочкою.

Міністерство культури України
Спільний виставковий проект Національного заповідника «Софія Київська»
та Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника
за участі Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського і
Центрального державного історичного архіву України в м. Києві

РАФАІЛ ЗАБОРОВСЬКИЙ
митрополит Київський,
Галицький і всієї
Малої Русі
1731
1747

ДО
1025-РІЧЧЯ
ХРЕЩЕННЯ РУСІ

Виставка експонується
з 16.07 до 20.10 2013 року
в музеї «Будинок митрополита»
Національного заповідника «Софія Київська»

The poster features a blue background with a central white diamond shape. On the left side of the diamond is a photograph of a church dome with a golden cross. On the right side is a portrait of a bearded man in a crown and ornate vestments, likely the Metropolitan of Kyiv. The text is arranged in a structured layout, providing details about the exhibition, the subject, and the dates.

На виставці представлено портрет імператриці Єлизавети Петрівни – копію роботи відомого художника Г. Антропова (кінець XVIII – початок XIX ст.).

Увагу відвідувачів привернуть твори визначних майстрів іконопису доби бароко – Івана Рутковича, Йова Кондзелевича, Іоанна Пінзеля (*Сайт Національного заповідника «Софія Київська»* (<http://n.sophiakievaska.org/?q=uk/node/174>). – 2013. – 16.07).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

**В. Пальчук, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ,
канд. наук із соц. комунікацій**

Створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між США та Євросоюзом як пошук шляхів розв’язання соціально-економічних проблем і нових можливостей відновлення провідної ролі західних економік у світі

Євросоюз і США розпочали офіційні переговори щодо створення Трансатлантичного торговельного та інвестиційно-го партнерства (Transatlantic Trade and Investment Partnership – TTIP). Перший раунд переговорного процесу відбувся в липні поточного року у Вашингтоні. Ця перша офіційна зустріч делегацій присвячена передусім технічним питанням і узгодженню графіку подальших зустрічей. Сторони також домовилися про нові правила контролю та моніторингу за світовим ринком свопів. Його обсяг оцінюють у 633 трлн дол. У цьому аспекті головне – створення єдиного списку стандартів. Як стало відомо за результатами зустрічі, американський регулятор під час переговорів погодився визнати та ухвалити низку європейських правил.

Наступний раунд європейсько-американських дискусій щодо створення трансатлантичної зони вільної торгівлі заплановано на жовтень і відбудеться він у Брюсселі. На ньому експерти прогнозують розгляд таких ключових тем, як обговорення тарифів. Сторони також мають до цього часу завершити вивчення і аналіз наслідків усіх пунктів майбутньої угоди щодо створення трансатлантичної зони вільної торгівлі. Тому, як справедливо вважають експерти, спори і дискусії, скоріш за все, розпочнуться не раніше осені. Загалом, сторони планують завершити переговори до кінця 2014 року створенням найбільшої у світі зони вільної торгівлі.

Водночас, враховуючи, що предмет спору і дискусій між американськими і європейськими регуляторами складається із численних деталей технічного плану, прогнозується, що переговори щодо угоди можуть продовжитися до 2015 року включно. У зв'язку із цим, британські експерти лондонського Центру досліджень економічної політики (TheCentreforEconomicPolicyResearch, CEPР) зазначають, що на сьогодні для сторін надзвичайно важливо зберегти темпи переговорного процесу. Практика і історія свідчать, що затягування переговорів рідко дає позитивні результати і приводить до успіху.

Про те, що Брюссель та Вашингтон мають наміри розпочати переговори щодо створення трансатлантичної зони вільної торгівлі, яка стане найбільшою у світі, було розміщено в багатьох інформаційних виданнях ще на початку року. При чому, підготовча робота до початку переговорів тривала близько двох років. Утім офіційні заяви щодо дати початку переговорного процесу лідери США Євросоюзу озвучили під час саміту G8 в Північній Ірландії у червні. «Сьогодні великий день у відносинах ЄС і США – ми оголошуємо про початок переговорів щодо угоди про трансатлантичне партнерство у сфері торгівлі та інвестицій», – наголосив голова Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу на спільній прес-конференції з прем'єр-міністром Великобританії Девідом Кемероном і Президентом США Б. Обамою.

Як відомо, заявам лідерів Євросоюзу і США передував процес досягнення компромісу між міністрами торгівлі країн ЄС

щодо переговорного мандату про створення трансатлантичної зони вільної торгівлі. Міністри торгівлі 27 країн Євросоюзу на зустрічі в Люксембурзі досягли компромісу щодо змісту переговорів із Вашингтоном про створення зони вільної торгівлі між ЄС та США. Після того як компроміс був досягнутий, оголошено часовий термін переговорного процесу щодо створення трансатлантичної зони вільної торгівлі, який займе не менше 18 місяців. Як уже зазначалося, завершити переговори сторони планують ще до закінчення мандата нинішнього складу Єврокомісії – до 2014 року. Основною темою переговорів є узгодження стандартів якості продукції, а також скасування мит та забезпечення прозорості в торговельній сфері.

Із заяв лідерів Євросоюзу і США видно, що сторони покладають великі сподівання на майбутній договір. За словами голови Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу, угода принесе вигоду не тільки Європі та США, але буде корисною і для всього світу. За прогнозами європейської сторони, трансатлантична зона вільної торгівлі підвищить ВВП Євросоюзу на 0,5 % і на 0,4 % ВВП США на рік до 2027 року. «Це означає мільярди євро на рік і створення десятків тисяч нових робочих місць», – підкреслив Жозе Мануел Баррозу. За оцінками Єврокомісії, зона вільної торгівлі між США та ЄС, котра охоплюватиме 800 млн людей, дасть об'єднаній Європі 400 тис. нових робочих місць. На сайті уряду Великої Британії прем'єр-міністр Д. Кемерон зауважив, що потенційна угода «може принести 100 млрд фунтів стерлінгів економіці ЄС, 80 млрд фунтів стерлінгів економіці США та 85 млрд фунтів стерлінгів решті світу». За його словами, «це близько 2 млн додаткових робочих місць, більша номенклатура товарів за більш низькою ціною у магазинах».

Власне озвучені європейською стороною цифри зростання ВВП Євросоюзу на 0,5 % на рік стали для неї орієнтиром у домовленостях при укладанні угоди з США. Так, у місії ЄС у Вашингтоні під час першого раунду переговорів підкреслили, що Євросоюз прагне домовитися про угоду, яка могла б стимулювати зростання ВВП на 0,5 %.

Єврокомісар з питань торгівлі Карел де Гюхт вказує на іншу перевагу: «У довгостроковій перспективі, ми можемо очікувати істотного виграшу за рахунок зростання продуктивності праці – так завжди буває після відкриття ринків. У короткостроковому прогнозі така угода позитивно вплине на інвестиційну політику, адже ми знизимо небезпеку протекціонізму».

Не уникають від заяв щодо перспективності створення трансатлантичної зони вільної торгівлі й представники США. Президент США Б. Обама повідомив, що його адміністрація зробить роботу над угодою одним з пріоритетів його поточного президентського терміну. Такі озвучені Б. Обамою пріоритети в період його президентської каденції не є дивним. Адже створення трансатлантичної зони вільної торгівлі може стати найбільшою двосторонньою торговою угодою у світовій історії і зробить більш значний вплив на світову торгівлю, ніж всі інші міжнародні домовленості разом узяті. Більше того, на основі цієї угоди США і Євросоюз отримають можливість не тільки розширити торгівлю і інвестиції через Атлантику, але і продовжувати розвивати глобальні правила, які можуть зміцнити багатосторонню торговельну систему. Створення трансатлантичної зони вільної торгівлі дозволить також радикально змінити нинішню економічну ситуацію у світі.

З цього приводу торговий представник США М. Фроуман у зверненні до учасників переговорів зазначив, що майбутня угода принесе прибуток не лише США та ЄС, а й усій світовій економіці. «У нас є можливість створити найбільший альянс в історії на умовах повноцінного економічного партнерства», – заявив він. Крім того, угода закладе основу для розвитку норм міжнародної торгівлі. Як передбачають аналітики, підписання цієї угоди, якою буде закріплено ліквідацію адміністративних бар'єрів і зниження тарифів для бізнесу, дозволить збільшити ВВП США та ЄС на 100 млрд доларів на рік. За оцінками експертів, на створювану зону вільної торгівлі припадатиме половина обсягу всього світового виробництва, приблизно третина світової торгівлі і 20 % прямих іноземних інвестицій.

Логічною підставою для такого твердження є той факт, що економіки Євросоюзу і США формують приблизно половину світового виробництва. США і ЄС вже сьогодні є найбільшими торговельними та інвестиційними партнерами один одного. Минулого року обсяг торгівлі між США та ЄС сягнув 500 млрд євро, ще 280 млрд євро становив обсяг ринку послуг. Потік інвестицій обчислюється трильйонами.

Однак поки такі заяви стануть реальністю, сторонам доведеться пройти ще складний переговорний процес, який може розтягнутися на роки. З іншого боку, складності виникнуть, коли обидві сторони намагатимуться захистити від конкуренції свої ключові галузі. З метою уникнення цього, США і Європа найближчим часом створять 15 галузевих комісій, кожна з яких повинна сформулювати умови зняття бар'єрів, визначити параметри угоди в галузях від аграрного господарства до IT-індустрії та авіаційної сфери. Представництво ЄС у США повідомляє, що напрями обговорення в робочих групах включають такі питання, як доступ до ринків товарів, послуг, інвестицій, державних закупівель, а також регулювання, нетарифні бар'єри у сферах митниці, інтелектуальної власності, енергетики й сировини та охорони довкілля.

У цьому контекст для європейських експертів виявилось цікавим питання можливості укладення угоди, в якій були б враховані нетарифні бар'єри. Справа в тому, що торгова лібералізація була, насамперед, спрямована на зниження тарифів. Торгівля між США і Європою вже зараз характеризується низькими тарифами, і, як вважають експерти, додаткове скорочення зборів не спричинить жодний негативний вплив. Але при цьому варто мати на увазі, що одним із головних факторів, що перешкоджають динамічному розвитку торгівлі є нетарифні бар'єри. До цих нетарифних обмежень відносять і такі прямі дискримінаційні заходи, як імпорتنі квоти чи правила урядових закупівель «купувай американське» (“Buy American”). Крім того, в цьому списку і основні регулятивні норми. Наприклад, у Європі і США діють різні правила ліцензування медичних препаратів, що створює перешкоди у торгівлі між США і Європою. Так, експерти лондонського Центру

досліджень економічної політики (TheCentreforEconomic-PolicyResearch, CEPР) вважають, що існуючі нетарифні бар'єри набагато негативно впливають на торгівлю ніж самі тарифи. Наприклад, тариф на ввіз продуктів хімічної промисловості в США становить 1,2 %, при цьому нетарифні витрати забирають цілих 19,1 %. Ці ж витрати на ввіз американських автомобілів в Європу становить 25,5 %, тоді як основний тариф – 8 %. Так, за прогнозами лондонського Центру досліджень економічної політики (TheCentreforEconomic-PolicyResearch, CEPР), укладення угоди, в результаті якої можна було б звільнитись від усіх діючих на сьогодні тарифів і скоротити нетарифні бар'єри на 25 %, дозволило дати імпульс зростання ВВП Євросоюзу приблизно на 0,9 %, а США – на 0,8 %. Щорічний обсяг експорту для кожної сторони міг би зрости майже на 2 % ВВП. При цьому, експерти центру вважають, що навіть досягнення менш амбіційної угоди, в якій деякі тарифи залишилися б у тому вигляді, як вони діють, але були б скорочені витрати на нетарифні бар'єри на 10 %, також сприяло досягненню визначеного зростання. При цьому, експерти зазначають, що вигода від угоди, в якій буде відображено виключно скорочення тарифів, становитиме менше 1/5 від того, що може дати всеохоплююча угода.

Про те, що переговори будуть не легкими заявляють і самі лідери Євросоюзу. Але на переконання глави Єврокомісії Жозе-Мануель Баррозу вони того варті. Наприклад, представники ЄС на переговорах наполягатимуть на тому, щоби американські штати, міста та федеральні департаменти зняли преференції для американських постачальників. Натомість Вашингтон шукатиме способу переконати ЄС відкрити свій ринок для біотехнологічних американських фірм, які продають генетично модифіковані продукти. Їх вживання викликає в ЄС значні суперечки.

Водночас, наріжним каменем на переговорах щодо створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між Євросоюзом і США може стати питання про виключення з мандату пунктів, котрі стосуються культурної сфери, зокрема про продаж такої аудіовізуальної продукції, як фільми та музика. З такою вимо-

гою виступає Франція. Країна традиційно вважає цю галузь важливою складовою власної культурної ідентичності, яка може наразитися на загрозу з боку Голлівуду. Як відомо, побоюючись негативних наслідків для французької кіноіндустрії, уряд у Парижі погрожував заблокувати досягнення компромісу. Французький уряд планував узагалі винести галузь культури за рамки переговорів із США і в разі незгоди навіть пригрозив накласти вето на договір.

У Європі на практиці діють субсидії для розвитку кіноіндустрії, чи, загалом, будь-якої форми творчості. Більше того, в державах Євросоюзу існують квоти на трансляцію, тобто встановлений законами мінімум творів, які зроблені у Європі та мають бути використані на радіо й телебаченні. Така практика триває вже десятки років. У середині 90-х, коли США хотіли внести твори мистецтва, зокрема кіно, до списку товарів, які продаються вільно, європейці внесли до правових актів своїх країн таке поняття як «культурна винятковість», що якоюсь мірою покликане заохочувати й стимулювати саме європейську творчість. Зрештою, така політика знайшла відображення і в директивах Європейської комісії.

Культурна політика Євросоюзу хвилює США саме з економічних причин: згадані європейські квоти обмежують доступ їхньої продукції на телевізійні екрани Європи. Тобто, це для американців – ще й втрата значних прибутків. У США культура – це такий самий продукт, як і всі інші товари, тож закони там субсидій для неї не передбачають. До того ж, виробництво творів культури, наприклад, голівудський кінематограф, посідає важливе місце у всій американській промисловості.

Попри таку настороженість французької сторони, доповідач Європарламенту з питань торговельних переговорів із США В. Морейра переконує, що культурне розмаїття закріплене в договорі про ЄС і чіпати його ніхто не буде. Судячи з цих висловлювань, можна припустити, що питанням культури, кінематографу, а також інтернету на переговорах може бути відведений особливий розгляд на рівні експертів, фахівців цієї галузі та громадськості. Адже в американців також є певні галузі, які вони хотіли б захистити. Водночас, європейські

аналітики прогнозують, що під час переговорів між Євросоюзом і США швидше за все будуть відсутні питання культурної сфери, а також фінансових послуг і роботи портів.

Про це заявляє і Єврокомісія, яка власне й представляє Євросоюз у переговорах зі США. Вона запевняє, що «культурна винятковість» у жодному разі не буде змінена під час переговорів щодо угоди між ЄС та США. «Єврокомісія, зокрема, комісар (з питань торгівлі) Карел де Гюхт, бере на себе зобов'язання поважати те, що входить у поняття «культурна винятковість», – пояснює речник цієї євроустанови Олів'є Байї. Тобто, ті квоти, які, згідно з європейськими законами, дають можливість підтримувати національними субсидіями сектор радіо і телебачення. Отже, «культурна винятковість» у жодному разі не буде змінена під час переговорів про торговельну угоду між ЄС та Сполученими Штатами». Як відомо, комісія парламенту ЄС із комерційних питань зі свого боку виступила проти включення аудіо й відео творів до угоди щодо зони вільної торгівлі між Євросоюзом та США.

Проте, перспективи економічної співпраці між Євросоюзом і США усе більше викликають занепокоєння у французьких кінематографістів: вони побоюються «засилля Голівуду». Причина занепокоєння в тому, що коли розпочинаються переговори щодо торгівлі, то сторони заздалегідь оголошують, які саме сфери не будуть предметом цих дискусій. Натомість, донині ніде не згадувалося, що культурна відео та аудіоіндустрія буде викреслена з цих переговорів. Зрозуміло, що в колах європейських кінорежисерів, композиторів та інших творців сучасного мистецтва панують сумніви.

Відсутність відкритості щодо вирішення цього питання породило сумніви в європейських експертів в доцільності розпочатого процесу переговорів щодо трансатлантичної зони вільної торгівлі Так, А. Сапір з аналітичного центру Bruegel вважає: «якщо низка обмежень все ж буде, які взагалі переваги майбутньої угоди між ЄС і США? У кращому випадку міг би з'явитися свого роду внутрішній трансатлантичний ринок. Але навіть такий сценарій був би надто амбітним, аби виявитися реалістичним». Правдоподібнішим, на думку експерта,

було б зниження або повне скасування імпорتنих мит на промислові товари, а також створення спільних технічних стандартів і регулятивних норм, наприклад, для банківської галузі.

Подібної думки дотримується професор С. Даймонд, Wharton Business School. «По-перше, якщо Франція хоче робити якісь винятки стосовно її культурних об'єктів, тоді не треба називати це переговорами про вільну торгівлю. Вони повинні просто говорити про торговельні перемовини. Оскільки щойно ви робите якісь винятки – це вже не вільна торгівля, чи не так? По-друге, США можуть у відповідь вимагати якихось винятків для себе, а так ми нічого не досягнемо», – пояснив він.

Водночас європейські експерти називають і перепони, які виникнуть у переговорному процесі між двома сторонами. З одного боку, з огляду на величину ринків США та Євросоюзу, експерти прогнозують, що досягнута уніфікація промислових стандартів та дозвільних процедур у процесі налагодження механізмів функціонування трансатлантичної зони вільної торгівлі, перетворила б ці правила фактично на світові стандарти. На думку експерта з питань торгівлі Інституту Катона Д. Айкенсона, угода щодо трансатлантичної зони вільної торгівлі дозволить Європі та США узгодити технічні та регуляторні стандарти. «Якщо ви купуєте у Європі, наприклад, пральну машину, то, відповідно до стандартів, електричний дріт там має бути завдовжки 1 метр. У США – 91 сантиметр. Це має бути узгоджено», – переконаний він.

З іншого боку – самі питання щодо уніфікації промислових стандартів та дозвільних процедур можуть стати на заваді в переговорах між США та Євросоюзом. Так, Д. Грос, директор брюссельського центру європейських політичних студій вказує на численні перепони, пов'язані саме з дозвільними правилами і стандартами. «Найбільша проблема – незалежність різних регуляторних відомств». Європейський експерт називає як приклад американське відомство з контролю за медикаментами FDA. «Це дуже чутлива тема. Чи може американське відомство без застережень визнавати європейську сертифікацію і навпаки?», – ставить він запитання.

Те ж саме стосується дозволу та регулювання численних інших товарів і послуг. Зокрема, ЄС вимагає позначати генетично модифіковані продукти харчування, а США – ні. Також угода має охоплювати деякі послуги, такі як страхування чи надання фінансових продуктів.

Співзвучними з даною позицією є висновки експертів німецького інституту Ifo. На їх думку, головного довгострокового ефекту буде досягнуто не стільки за рахунок зниження нетарифних бар'єрів, скільки за рахунок уніфікації технічних стандартів і конкурентних правил, що діють у Європі і США. Надалі ці стандарти стануть шаблонами для створення нового покоління економічних і торгових угод. Тому це питання буде самим вразливим у переговорному процесі. „Саме ця тема може виявитися найскладнішою. У самому Євросоюзі стандарти і правила не завжди збігаються, крім того, країни аграрного півдня Європи та Франція насамперед зажадають від США поступок у питанні дотацій своїм фермерам. При цьому вони спробують зберегти привілеї для свого агросектора і до останнього опиратимуться поставкам зі США в Європу генетично модифікованих харчових продуктів. Поки що незрозуміло, як в одній зоні уживуться Boeing та Airbus, які є глобальними конкурентами. Неясно, на яких умовах Вашингтон допустить європейців на свій ринок послуг — але ж це найбільш ласий шматок американського економічного пирога, до якого Вашингтон досі не підпускав практично нікого”, – пояснили в німецькому інституті Ifo.

Погоджуються з даною думкою речник єврокомісара з питань торгівлі Карл де Бухт. За його словами, найбільші перепони – це різні дозвільні правила і стандарти, тому європейська сторона не скільки хоче скасування мит, скільки прагне гармонізувати правила. Також в ЄС все ще залишаються деякі розбіжності щодо майбутніх відносин із США. Більшість, включно із Європарламентом, країнами-членами та Єврокомісією, висловлюється за продовження так званого «привілейованого партнерства» з американцями.

Водночас, європейські експерти висловлюють скепсис стосовно того, що це вдасться здійснити. Навіть якщо США та

Євросоюз упродовж наступних місяців офіційно почнуть переговори, їхній успіх залишатиметься під великим питанням. Адже не все залежатиме від переговорників від Єврокомісії та американського уряду

Скептично ставляться до хороших результатів можливої угоди щодо створення трансатлантичної зони вільної торгівлі європейські захисники прав споживачів та деякі європарламентарі. Французький депутат від партії Зелених Я. Жадо застерігає щодо якості товарів, які можуть хлинути із США до Європи. «Ми не бажаємо генетично модифікованих продуктів харчування, вирощену на гормонах яловичину, дезінфіковане хлором м'ясо». Річ у тім, що критерії безпеки, яким повинні відповідати продукти харчування у ЄС та США, істотно відрізняються.

Аналогічні питання виникають у сфері захисту особистих даних. Нещодавні повідомлення про широкомасштабні онлайн-стеження за європейськими інтернет-користувачами, які здійснюють спецслужби США, викликали в ЄС негативну оцінку. Депутат Г. Свобода, який очолює фракцію соціалістів у Європарламенті, висловився про втрачену довіру до США і вимагає від Вашингтона гарантій у цій сфері. «Ми не можемо жертвувати захистом особистих даних заради угоди із США», – зазначив він.

Як відомо, ще з 2010 року ЄС безрезультатно намагається укласти угоду зі США щодо захисту персональних даних. А саме ця проблема й перебуває в центрі скандалу зі збором інформації через програму стеження PRISM. Назва цієї програми фігурує в нещодавно розгорнутому скандалі щодо електронного стеження з боку американських спецслужб за євроустановами, посольствами та загалом громадянами ЄС.

Зі скандалом про стеження американськими спецслужбами за громадянами Європи і європейськими представництвами пов'язана і одна з можливих перепон на шляху до угоди. Американські інтернет-корпорації (Facebook і Google) хотіли через Вашингтон домогтися пом'якшення європейських законів про роботу з персональними даними. Тепер, стає очевидним, що досягти цих домовленостей через Вашингтон буде занадто складно.

Своє занепокоєння щодо наслідків майбутньої угоди висловлюють представники європейських профспілок. На їх переконання заяви лідерів США та Євросоюзу щодо створення десятки тисяч нових якісних робочих місць виглядають не правдоподібно. Так вважає і А. Сапір, експерт брюссельського аналітичного центру Bruegel. Він підкреслив, що оптимістичні цифри Єврокомісії викликають сумніви. Та й, навіть, якщо вони виявляться реалістичними, таких показників все одно ніяк не вистачить для вирішення проблем у галузі економічного зростання та зайнятості, – пояснив експерт.

Профспілки побоюються, що зняття бар'єрів на торгівлю та інвестиції призведе до того, що виробництво почне перетікати в ті регіони Європи та США, де робоча сила найдешевша. Експерт з питань торгівлі Інституту Катона Д. Айкенсон вважає, що ця проблема більше актуальна для Європи. Більше того, представники профспілок стверджують, що посилення конкуренції може призвести до погіршення умов праці людей як у США, так і в Європі. Тому вони вважають, що майбутня угода обов'язково повинна мати в основі принципи, які гарантують працівникам право на об'єднання в профспілки. Але у будь-якому разі від неї слід чекати багатьох змін на ринку праці.

Що ж до заяв представників американських профспілок, то на думку Д. Айкенсона, якщо за основу в майбутній угоді буде взято європейські стандарти захисту праці, а вони у Європі набагато вищі, ніж у США, американські профспілки навряд чи будуть проти цієї угоди.

Представники профспілок також занепокоєнні вирішенням питання щодо визначення механізмів надання субсидій у майбутній угоді. Сьогодні торговельні тарифи між США та ЄС досить низькі. Але субсидії, які уряди надають різним галузям економіки, як, наприклад, сільському господарству чи авіапромисловості у США та Європі дуже різняться. Саме узгодження субсидій може стати найбільшою проблемою для підписання угоди про вільну торгівлю.

Побоювання представників профспілок країн Євросоюзу підсилюють висновки експертів американського аналітичного центру The Bertelsmann Foundation. У їх доповіді зазначається,

що дія майбутньої угоди призведе до того, що економічний розрив між малозабезпеченими країнами та забезпеченими країнами ЄС посиляться. Відтак певні члени ЄС стануть економічно незалежними від решти учасників угруповання. Такі наслідки пояснюються прогнозами після підписання угоди. Вони полягають в тому, що торговельна активність між ЄС і США різко піде вгору, у той час як внутрішньоторговельна активність у Євросоюзі піде на спад. Для прикладу експерти розглядають економічні відносини Німеччини з іншими країнами – учасниками вірогідної зони вільної торгівлі. Так, обсяги імпорту й експорту між ФРН і США, за підрахунками аналітиків, зростуть приблизно на 94 %. Водночас аналогічні показники у випадку взаємин ФРН і Великобританії скоротяться на 40 %, Німеччини та Франції – на 23 %, з країнами південної Європи – на 30 %.

Водночас, попри таку негативну реакцію з боку представників культурної сфери Європи, зокрема Франції, профспілок, деяких фахівців та політиків щодо намірів створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між Євросоюзом і США, більшість європейських експертів налаштовані позитивно. На думку брюссельського представництва Федерального об'єднання торгово-промислових палат Німеччини (DINK), укладення угоди про вільну торгівлю між Євросоюзом та США піде на користь обом сторонам. «Європа і США не можуть розкручувати економіку за допомогою державних коштів, оскільки їх просто немає. Тому для обох сторін важливо домогтися прогресу у питаннях вільної торгівлі». Причому особливо вигідною майбутня співпраця виявиться саме для орієнтованої на експорт німецької економіки, – наголошують в DINK. Тобто суто з економічної точки зору перешкод до укладення угоди із США не повинно бути.

Як стверджують європейські експерти, Євросоюз довго робив ставку на створення умов для вільної торгівлі в усьому світі. Не став на заваді у втіленні цих намірів і розгорнутий скандал, пов'язаний з інформацією щодо шпигування американськими спецслужбами за євроустановами, посольствами та загалом громадянами. Як відомо у Вашингтоні паралельно

переговорному процесу розпочала працювати спеціальна робоча група із вивчення справи електронного шпигунства з боку американців. Ця зустріч присвячена пошукам пояснень в таких справах, як захист даних, та прав приватного життя громадян Європейського союзу. Водночас з огляду на те, що національна безпека залишається у компетенції кожної з 28 країн ЄС, ці держави беруться кожна окремо отримати пояснення з Вашингтона щодо деталей виявленого шпигунства.

Щоправда, європейські експерти схильні вважати, що користі від цього буде небагато. Представники аналітичних центрів ЄС висловлюють сумніви щодо результатів, яких чекають від робочої групи із вивчення шкоди, завданої програмою стеження PRISM. З одного боку, через те, що у цієї експертної групи немає повноважень ведення переговорів. З іншого – тому, що ще з 2010 року ЄС безрезультатно намагається укласти угоду зі США щодо захисту персональних даних. А саме ця проблема й перебуває у центрі скандалу зі збором інформації через програму PRISM.

Розвиток подій, пов'язаних з цим інцидентом, лише підтверджує про рішучість Євросоюзу і США в реалізації ідеї створення трансатлантичної зони вільної торгівлі. Канцлер Німеччини А. Меркель заявила, що переговори між Євросоюзом і США з цього питання лишаються найвищим пріоритетом. На сьогодні триває робота з підписання угоди про створення зони вільної торгівлі між США та ЄС, яка мала б особливо великі масштаби і значення, адже стосується двох найпотужніших економік світу. Сьогодні економіки США та Євросоюзу складають майже половину світового ВВП. Цей фактор посилює б створенням трансатлантичної зони вільної торгівлі між ЄС і США, яка стане найбільшою у світі.

Позицію Канцлера Німеччини у переговорному процесі підтримує професор С. Даймонд, Wharton Business School. На його переконання, суперечка навколо прослуховування американськими спецслужбами не має нічого спільного з торговельними переговорами. Намагання пов'язати ці речі лише відволікатиме від досягнення поставленої мети. А мета цих переговорів – досягти угоди, яка додасть сотні мільярдів до-

ларів до американської та європейської скарбниць. Тому було би контрпродуктивним відкладати початок переговорів через будь-які зовнішні чинники, які не стосуються торгівлі.

Більше того, здійснення очікуваного, що трансатлантична зона вільної торгівлі між ЄС та США запрацює вже у 2014 році, стало б позитивним сигналом для європейської сторони. Адже європейська економіка останнім часом відчуває, що США надають перевагу економічній співпраці з азійськими країнами.

Активізація процесу створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між Євросоюзом і США привернули увагу американців до ринків ЄС. Як зазначає з цього приводу директор напрямку трансатлантичних відносин міжнародної фундації Bertelsmann Т. Баркер, вільну торгівлю тут, у США, підтримує і Конгрес, і Адміністрація Президента. «Ця ідея подобається і республіканцям, і демократам. Усі хотіли б мати угоди про вільну торгівлю із якомога більшою кількістю партнерів. Усі розуміють, що відносини між США та Європою змінюються. Вони вже не базуються на питаннях безпеки. Основний пріоритет зараз – економіка. Проте поки що у нас немає інституційних механізмів, що підтримували б ці нові відносини. Отже, угода про вільну торгівлю якраз на часі», – говорить він.

У свою чергу, більшість європейських експертів переконані, що угода про створення зони вільної торгівлі має великі шанси на втілення, оскільки Євросоюз залишається найбільшим економічним партнером США. Проте потенціал розвитку у відносинах далеко не використаний. І цей чинник має вирішальне значення – зона вільної торгівлі могла б стати новим ключовим елементом трансатлантичних відносин.

Створення трансатлантичної зони вільної торгівлі підсилить західну економіку в подоланні кризи і стимулюватиме її стійкий розвиток, адже в цю зону увійде майже половина світової економіки. Більше того, за допомогою функціонування трансатлантичної зони вільної торгівлі США і Євросоюз отримують можливість не тільки розширити торгівлю та інвестиції через Атлантику, але і продовжуватимуть розвивати

глобальні правила, які можуть зміцнити багатосторонню торговельну систему в усьому світі. Безумовно, це вплине на глобальні стандарти в торгівлі, що є хорошим сигналом для світової економіки. У свою чергу покращення торгівлі між США і Євросоюзом може означати, що майбутнє світової економіки буде і далі визначати західна цивілізація а не, скажімо, Китай. Деякі експерти зазначають, що це – остання спроба Заходу втримати лідерські позиції у конкуренції з Китаєм, Індією та іншими державами, що демонструють швидке економічне зростання.

Долучилися до підтримки ідеї щодо створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між Євросоюзом і США й українські експерти. Так, директор економічних програм Центру Разумкова В. Юрчишин вважає цю ідею позитивним рішенням. «У багатьох країнах у після кризовий період посилюються різного роду ідеї захисту внутрішніх ринків і тому подібне. Тому дуже добре, що два потужні економічні осередки заявляють свою прихильність свободі зовнішньоекономічних відносин. Це сприятиме підвищенню рівня конкурентоспроможності як в цих, так і в інших країнах, які захочуть виходити на ці ринки», – зазначив він.

При цьому В. Юрчишин підкреслив, що для Євросоюзу ця зона важливіша, оскільки він стикається з великими економічними проблемами і дуже потребує економічного поживлення, а також передбачає можливе прискорення економік обох сторін. «Звичайно, є ризики, оскільки економіка США може виявитися потужнішою і створюватиме додатковий тиск на ринок ЄС. Але, думаю, такими спільними зусиллями можна буде вийти з економічних проблем. Адже тут йдеться не лише про торгівлю — разом з нею йдеться і про рух капіталу, капіталовкладення. Це, безумовно, вплине і на євро, яке зараз дуже дороге відносно долара, що заважає економіці ЄС швидше виходити з кризи. І цілком можливо, що все це оживить економіку обох сторін», – пояснив свою позицію український експерт.

Українські експерти так само як і західні не виключають, що однією із головних мотивацій для створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між Євросоюзом і США є зни-

ження в рейтингу їх місця у світовій економіці і водночас продовження зростання економічного впливу інших країн, зокрема Китаю. Внаслідок світової фінансової кризи 2008-го склалася ситуація, що змусила західних партнерів по-новому оцінити розвиток глобальної торгівлі та фінансових потоків. Дедалі очевиднішою ставала тенденція втрати країнами Заходу економічного лідерства. За прогнозом Міжнародного валютного фонду, менш ніж за 20 років частка США та ЄС у глобальному ВВП зменшиться до 30 %, натомість спільна економічна вага Китаю та Індії суттєво збільшиться. Виникла загальноцивілізаційна тенденція переміщення центрів економічної активності до Азіатсько-Тихоокеанського регіону, яка підштовхує провідні світові економіки Заходу адаптуватися до нових економічних, технологічних та демографічних умов.

У цьому контексті директор Інституту політичного аналізу і міжнародних досліджень С. Толстов стверджує, що сама ідея створення трансатлантичної зони вільної торгівлі не нова. Вона виникла ще в середині 90-х років минулого сторіччя, коли у США та Європейського Союзу все йшло добре, вони явно домінували в економіці. Зараз значення цього проекту дещо змінюється, оскільки, судячи з усього, і Сполучені Штати, і Європейський Союз готуються до погіршення свого місця у світовій економіці, і до скорочення своєї ролі в світових впливах. «Мені здається, це і є найбільшим мотиваційним чинником, який і підштовхує їх до створення такої зони вільної торгівлі. До вирішення про об'єднання Вашингтон і Брюссель підштовхнула довга криза і продовження зростання економіки Китаю та інших країн, що розвиваються», – пояснив він.

Між тим, негативну реакцію щодо намірів Євросоюзу і США у своїх заявах озвучили ряд країн. Зокрема, з Китаю вже попередили, що не хочуть, щоб новий торговий союз став альтернативою СОТ (у цьому випадку шанси на успіх Дохійського раунду дорівнюють нулю). Загалом, у Пекіні вважають, що наразі зарано вірити в успіх цього об'єднання саме тому, що його учасники не враховують думки інших країн. Представники Індії натякнули, що не вважають правильним “дрейф” Європи в обійми США і думають, що для ЄС корисніше було

б зосередитися на виконанні своєї унікальної ролі – сили, що створює певний баланс у глобальних відносинах. Для Росії нові ідеї Брюсселя і Вашингтона несуть загрозу планам “євразійської інтеграції” і роблять менш привабливими ЄврА-зЕС і Митний союз. Брюссель уже зробив свій вибір на користь зони на Заході, а не на Сході, незважаючи на те, що Росія вже півроку як стала повноправним членом СОТ.

Те, що в умовах фінансової кризи в ЄС та бюджетного дефіциту в США остаточно ліквідація торговельних бар’єрів і тарифів обіцяє додаткові фінансові надходження й інтенсифікацію трансатлантичної економічної співпраці з експертів ніхто не спростовує. Водночас оглядачі ряду видань привертають увагу до постановки завдань, які Євросоюз та США виносять при укладанні угоди як першочергові. Ще одразу після виникнення ідеї створення трансатлантичної зони вільної торгівлі передбачалося, що вона відрізнятиметься від нормативів СОТ регулюванням сфер держзакупівель, інвестицій та високих технологій. Сьогодні ці статті також фігурують як ключові у двосторонній співпраці при реалізації цієї ідеї. Причому угода між Євросоюзом і США покликана як збільшити співробітництво в згаданих сферах, так і поставити протекціоністські бар’єри щодо країн, які до нього не входять, але конкуренція з боку яких відчувається найбільше.

Прогнозованим для українських експертів стає визначення стратегічних галузей, які в результаті укладення угоди зі створення трансатлантичної зони вільної торгівлі здатні зазнати найістотніших змін. У першу чергу це стосується енергетичної сфери, зокрема, диверсифікації енергоресурсів на європейський ринок. Внаслідок так званої “сланцевої революції” США швидкими темпами перетворюються на експортера скрапленого газу. Зростання видобутку блакитного палива до 2035 року прогнозується на рівні 900 млрд м3 і вже 2020-го Сполучені Штати з імпортера можуть перетворитися на експортера скрапленого природного газу. Наразі вони мають право експортувати його до країн, із якими в них діє зона вільної торгівлі. Створення такої зони з ЄС автоматично поширює на неї це право. Завдяки чому для США відкривається потужне

джерело зменшення дефіциту бюджету. Для країн Європи можливість купувати скраплений американський газ ліквідує залежність від російського Газпрому й Ірану. РФ та Іран можуть втратити значну частину ринку й будуть змушені пристосовуватися до зміненого балансу на світовому енергетичному ринку.

У результаті створення трансатлантичної зони вільної торгівлі також слід очікувати зміцнення лідерських позицій США та Євросоюзу у сфері високих технологій та їх розробок. Вони вже зараз посідають у цій галузі лідерські позиції. З двадцятки топ-компаній за витратами на інновації дев'ять належать США і сім – ЄС. 18 із 20 найпотужніших технопарків також мають західну прописку. Однак частка кожної зі сторін у світовому продажу наукомісткої продукції поступово зменшується і вже сьогодні становить 14–15 % для кожної, тоді як частка Китаю 2010-го дорівнювала 22 %. За підрахунками Всесвітньої організації інтелектуальної власності, 2011 року Китай уперше випередив Сполучені Штати за кількістю поданих заявок на патенти. На думку дослідників, у сучасному світі успіх інноваційного прориву можуть забезпечити тільки стратегічні союзи. Звичайно, цілковито замкнути на собі високі технології передові країни Заходу не в змозі, але зона вільної торгівлі створює клуб країн, усередині якого технологічний трансфер циркулюватиме інтенсивніше, ніж поза ним.

Акцент на найперспективніші наукомісткі галузі потребує акумуляції значних капіталовкладень. Тому одним із основних завдань у створенні трансатлантичної зони вільної торгівлі є інвестиційна співпраця між США та ЄС. На сьогодні Євросоюз – найбільше джерело інвестицій для Сполучених Штатів і, своєю чергою, акумулює половину американських вкладень. Сукупні надходження капіталу США в ЄС утричі більші від інвестицій Штатів у всі країни Азії. Запровадження сприятливого режиму обміну вкладеннями в межах зони вільної торгівлі приведе до їх подальшого збільшення, що гарантує надходження до бюджетів обох сторін, створення робочих місць та інших конкурентних переваг, потребу в яких зараз гостро відчувають і США, і ЄС.

Концентрація фінансових потоків та інвестицій дасть їм змогу на новій розширеній базі продовжити боротьбу за ринки збуту та зміцнити лідерство в міжнародній ієрархії.

Таким чином, наміри про створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між Євросоюзом і США ще раз підкреслює, що Об'єднана Європа й далі залишатиметься незмінним партнером США – адже обидві сторони потребують одна одної. Крім озвучених економічних вигод, справжнім мотивом для створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між США та ЄС є пошук шляхів виходу з кризи та зміцнення їхніх позицій в умовах дедалі більшої конкуренції у світі. Як висловився колишній посол США в ЄС Б. Грей, очікувана угода ЄС і США подібна до створення “економічного НАТО”. Не стане цьому на заваді й дедалі активніша присутність Сполучених Штатів у Тихоокеанському регіоні. Навіть навпаки – від свободи та стабільності у цій частині земної кулі виграє і Євросоюз.

Що стосується наслідків для України від створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між Євросоюзом і США українські експерти виключили яку-небудь їх значущість, оскільки на сьогодні Київ в цих процесах не задіяний. Так стверджує директор економічних програм Центру Разумкова В. Юрчишин. Єдине на що він звернув увагу, то це на можливе здешевлення євро, що позитивно вплине на доступ до технологічного потенціалу ЄС. Адже високотехнологічну продукцію Україна купує в переважній більшості саме в Європейському Союзі. «Тому дуже добре, що два потужні економічні осередки заявляють свою прихильність свободі зовнішньоекономічних відносин. Це спонукатиме конкурентоспроможність як в цих, так і в інших країнах, які захочуть виходити на ці ринки», – зазначив експерт.

Водночас залишається не помітним, що угода має значні геополітичні наслідки в розвитку міжнародних відносин й стосується також євроінтеграційних інтересів України. Вибір Європи і США на користь трансатлантичної зони вільної торгівлі створює нову ситуацію і для країн, які перебувають у цей момент у процесі переговорів про зону вільної торгівлі з ЄС. Серед них і Україна. Теоретично можна припустити, що

такі інтеграційні процеси на Заході мали б стати додатковим імпульсом устремлінь України до підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Підписання цього документу дає шанс у майбутньому приєднатися до створюваного економічного простору з інтенсивною циркуляцією інвестицій, новітніх технологій та диверсифікованих постачань енергоресурсів. Більше того, реалізація нафтогазових проектів між США та Євросоюзом, що передбачають диверсифікацію джерел енергопостачання, вигідна для України. Що успішніше просуватимуться Сполучені Штати в напрямку експорту сланцевого газу в Європу, то більше можливостей в отриманні додаткових джерел енергопостачання матиме Україна.

І навпаки – відтермінування в часі підписання Угоди про асоціацію з ЄС може призвести, на думку оглядачів ряду видань, до закріплення за Україною маргінальних позицій разом із країнами, які все ще не охоплені угодами про зону вільної торгівлі. У цьому контексті, примітним в оцінках наслідків для розвитку зовнішньоекономічних відносин між іншими країнами, які не задіяні у створенні трансатлантичної зони вільної торгівлі між США та Євросоюзом, став висновок російських експертів. Створення трансатлантичної зони вільної торгівлі між США та Євросоюзом експерти з Росії пов'язують з черговим етапом процесу глобалізації. «Цей мега-проект – приклад чергового етапу процесу глобалізації. Глобалізація – це плюс для сильних і ризику для слабких», – вважає директор аналітичного департаменту компанії «Альпарі» О. Румянцев. Причому для України російські експерти більше схильні відводити місце у створенні Євразійського економічного союзу. «Якщо ми подивимося, наприклад, на створення Євразійського економічного союзу – Росія, Білорусь, Казахстан, може бути, ще Киргизія та Україна, то це теж глобалізація. І природною реакцією на економічне об'єднання ЄС і США може стати незабаром створення Єдиної азіатської зони вільної торгівлі під контролем Китаю. Можливо, в довгостроковому плані щось з'явиться і в Африці», – зазначив він. У зв'язку з такими висновками, О. Румянцев розглядає створення трансатлантичної зони вільної торгівлі не стільки

як економічний проект, скільки політичний. «Сполучені Штати намагаються прив'язати своїх європейських союзників до себе ще й економікою», – переконаний російський експерт. *(Матеріал підготовлено за інформацією таких джерел: Центр Разумкова: (<http://www.razumkov.org.ua>); Deutsche Welle (<http://www-origin.dw-world.de>); РБК-Україна (<http://www.rbc.ua>); ZN.UA (<http://dt.ua>); Українська правда (<http://www.epravda.com.ua>); Europe.NEWSru.ua, (<http://europe.newsru.ua>); Zaxid.net (<http://zaxid.net>); Голос Америки (<http://ukrainian.voanews.com>); iPress.ua (<http://ipress.ua>); Радіо Свобода (<http://www.radiosvoboda.org>); Урядовий кур'єр (<http://www.ukurier.gov.ua>); Euronews (<http://ua.euronews.com>); УкрАгроКонсалт (<http://www.ukragroconsult.com/ukragrokonsalt/novosti-temp/ssha-i-es-vedut-trudnye-peregovory-o-svobodnoi-torgovle>).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Комітет з питань національної безпеки і оборони за період першої та другої сесій Верховної Ради України VII скликання провів 12 засідань, на яких розглянуто 95 питань.

Загалом із загальної кількості питань опрацьовано й розглянуто 27 законопроектів та два проекти постанов. До розгляду Верховною Радою підготовлено 23 проекти актів та надано 27 попередніх висновків на законопроекти, які є предметом відання інших комітетів.

Верховною Радою протягом першої та другої сесій прийнято п'ять законів, з яких комітет був визначений головним. Комітетом підготовлено для розгляду в другому читанні три законопроекти. До першого читання підготовлено та подано 18 законодавчих актів, з яких сім рекомендовано прийняти за основу; шість – відхилити, чотири – повернути на доопрацювання. За звітний період відбулося два виїзних засідання комітету.

Комітет розглянув і заслухав 13 питань у порядку контролю за виконанням законів, постанов Верховної Ради, власних

рішень. Головою комітету проведені зустрічі з: Єврокомісаром з питань розширення та політики сусідства Ш. Фюле; Надзвичайним і Повноважним Послом Федеративної Республіки Німеччина в Україні К. Вайлем; заступником голови парламенту Грузії Г. Барамідзе. Керівництво комітету провело зустрічі з: координатором проектів ОБСЄ в Україні М. Джарбусиною; делегацією Ради народних представників Республіки Індонезія на чолі з головою комітету у закордонних справах М. Сіддіком.

Протягом першої та другої сесій комітетом проведено: 15 квітня 2013 р. особистий прийом громадян першим заступником голови комітету; розглянуто 347 листів із пропозиціями, заявами та скаргами громадян з різних питань; опрацьовано 1177 документів; відправлено на адреси міністерств, відомств, громадських організацій, громадян 550 листів; надано відповідей на 13 інформаційних запитів громадян та громадських організацій (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 16.07*).

У Верховній Раді України зареєстровано проект закону № 2590а від 15 липня 2013 р. про виділення з бюджету України 150 млн грн на реконструкції споруд першої черги Бортницької станції аерації. Про це повідомляє УНН із посиланням на сайт Верховної Ради.

«Враховуючи вартість проекту реконструкції та відсутність необхідного обсягу фінансування проекту комплексної реконструкції Бортницької станції аерації, законопроектом пропонується внести зміни до Закону України “Про Державний бюджет України на 2013 рік” та передбачити видатки на вирішення нагальних проблем БСА, а саме 150,0 млн грн на фінансування об’єкта “Реконструкція споруд першої черги Бортницької станції аерації на вул. Колекторній, 1-А в Дарницькому районі м. Києва. І черга будівництва. Насосна станція першого підйому”, реалізація якого є першочерговим заходом на сьогоднішній день», – ідеться в пояснювальній записці.

Проект закону наразі надано для ознайомлення, авторами законопроекту є «регіонали» Є. Геллер та В. Жеребнюк.

Нагадаємо, на муловому полі Бортницької станції аерації під Києвом увечері 10 квітня стався прорив дамби. Надзвичайна ситуація була ліквідована близько 5 години ранку 11 квітня (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 17.07).

Кабінет Міністрів України пропонує парламенту спростити процес перепланування житлових приміщень. Про це йдеться в законопроекті № 2538а «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо переобладнання та перепланування жилих приміщень», передає УНН.

Проектом, зокрема, передбачається скасування отримання спеціального дозволу на перепланування квартир, якщо воно не зачіпає несучі конструкції або інженерні системи.

Крім того, пропонується скасувати необхідність обов'язкового прийняття об'єкта в експлуатацію після завершення таких робіт як для житлових приміщень, що надаються громадянам у безстрокове користування в будинках державного або громадського житлового фонду, так і для житла, що належить громадянам на правах власності.

Водночас, згідно з законопроектом, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства визначає перелік будівельних робіт, які зможуть проводитися без отримання дозволу.

Також передбачається встановлення штрафу за виконання будівельних робіт з реконструкції або капітального ремонту квартири без отримання документа, який дає право на їх виконання, у розмірі від 300 до 350 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.07).

Учасників політичних і громадських акцій, що приховують свої обличчя під масками, потрібно штрафувати. Про

це заявив народний депутат від Партії регіонів В. Колесніченко, коментуючи свій законопроект, повідомляє УНН із посиланням на прес-службу партії.

«Суть законопроекту дуже проста: якщо людина хоче висловити свій протест і прагне зробити це в законному порядку, йому не потрібно ховати своє обличчя. Але якщо хтось приходить на такі заходи у масці, скоріше за все, він готує провокації, усвідомлюючи, що порушує закон. А це нерідко провокує масові безлади і стимулює законслухняних громадян на порушення закону, адже вони задалегідь знають, що сховаться від відповідальності», – зазначив нардеп.

Парламентарій додав, що загальновідомо і про існування певних груп людей, які займаються провокаціями під час масових акцій за певну плату.

«Люди, що приховують свої обличчя під час масових акцій, повинні затримуватися і штрафуватися в установленому законом порядку за порушення порядку проведення масових заходів», – пояснив В. Колесніченко суть своєї законодавчої ініціативи.

Політик зазначив, що пропонує таких учасників акцій поки що штрафувати, але в майбутньому не виключає посилення заходів покарання в разі повторення таких дій учасниками акцій протесту (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 17.07).

Народні депутати А. Шипко, І. Богословська, В. Дудка та В. Лук'янов пропонують парламенту прийняти норму, згідно з якою у разі порушення ліцензійних умов санкції будуть застосовуватися не до всієї аптечної мережі, а до конкретної аптеки або аптечного пункту. Про це говориться в проекті закону № 2405а «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення ліцензування торгівлі лікарськими засобами», передає УНН.

Зокрема, законопроектом пропонується виключати аптеку або аптечний пункт із ліцензійного реєстру в разі порушень ліцензійних умов, але при цьому не позбавляючи всю аптечну мережу ліцензії.

У той час як чинне законодавство передбачає, що у разі порушення ліцензійних умов окремою аптекою або окремим аптечним пунктом санкції застосовуються не тільки до зазначеного підрозділу, а й до всієї мережі (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.07).

Відбулася робоча зустріч уповноваженого Верховної Ради України з прав людини В. Лутковської з директором Національного демократичного інституту (НДІ) К. Сісел. Зустріч було організовано в рамках розвитку взаємодії Офісу уповноваженого з прав людини з міжнародними неурядовими громадськими організаціями та посилення потенціалу інститутів громадянського суспільства у сфері захисту прав людини.

Особливу увагу сторони приділили обговоренню питань щодо механізмів реалізації права на свободу мирних зібрань. В. Лутковська поінформувала К. Сісел стосовно участі Секретаріату уповноваженого в підготовці до розгляду Верховною Радою України проекту закону «Про свободу мирних зібрань» № 2508а від 04.07.2013. У зв'язку з цим існує необхідність створення робочої групи за участі експертів, представників неурядових організацій з метою його доопрацювання та врахування під час другого читання зауважень експертів та громадськості.

За словами В. Лутковської, визначальні причини проблем, які виникають у сфері дотримання права громадян на мирні зібрання в Україні, пов'язані з їх недостатнім правовим регулюванням.

У свою чергу К. Сісел повідомила, що головною метою діяльності Національного демократичного інституту в Україні є поглиблення й розширення демократичних принципів та їх утвердження в нашій державі шляхом надання політичним партіям можливості відігравати їх особливі, відмінні від інших, ролі та виконувати свої обов'язки професійно, відкрито й мирно. Крім того, Національний демократичний інститут займається аналізом проекту закону про референдум (*Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини* (<http://www.ombudsman.gov.ua>). – 2013. – 17.07).

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини провела робочу зустріч із координатором системи ООН, постійним представником ПРООН в Україні А. Тісо, яка вступила на посаду 1 червня 2013 р.

Під час зустрічі В. Лутковська представила стратегічний план діяльності уповноваженого Верховної Ради України з прав людини на 2013–2017 рр. та розповіла про пріоритетні напрями діяльності Секретаріату уповноваженого.

«Цей стратегічний план створено за участі громадських організацій та за підтримки Програми розвитку ООН в Україні. Для нас важливо те, що ми у своїй діяльності можемо спиратись на інститути громадянського суспільства», – наголосила В. Лутковська під час зустрічі.

За словами омбудсмена України, на підставі оцінки потенціалу Секретаріату уповноваженого і рекомендацій щодо вдосконалення роботи офісу, які надав експерт Програми розвитку ООН в Україні А. Йикс у червні – липні 2012 р., було сформульовано мету та поставлено конкретні завдання, для досягнення яких і було розроблено Стратегічний план діяльності на 2013–2017 рр. На підставі проведеного аналізу вдалося оптимізувати роботу та структуру Секретаріату уповноваженого з прав людини.

Уповноважений з прав людини та координатор системи ООН в Україні також обговорили питання запобігання та протидії домашньому насильству в контексті ратифікації Європейської конвенції із запобігання та боротьби з насильством щодо жінок та домашнім насильством. Діяльність секретаріату буде спрямована на подолання насильства в сім'ї, зокрема раннє виявлення та запобігання випадкам домашнього насильства та їх повторенню, сприяння реабілітації осіб, які постраждали від такого насильства, а також здійснення моніторингу ситуації у цій сфері (*Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини* (<http://www.ombudsman.gov.ua>). – 2013. – 16.07).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович у Криму провів зустріч із головою Ради міністрів Автономної Республіки Крим А. Могильовим.

Голова Ради міністрів АРК доповів главі держави про ситуацію щодо доступу жителів і гостей півострова до пляжів на морському узбережжі, а також про заходи щодо безпеки відпочивальників. «Кількість пляжів, доступних у Криму, у порівнянні з 2009 р. зросла. Тоді було 69, нині – близько 300. Роботи зроблено чимало», – зазначив А. Могильов після зустрічі з Президентом. А. Могильов також повідомив, що за 2013 р. Крим відвідали уже майже 2 млн туристів.

За його словами, під час зустрічі йшлося також про заходи протипожежної безпеки. Голова Ради міністрів АРК зазначив, що робота в цьому напрямі посилюватиметься, адже пік пожежонебезпечного періоду ще попереду. «Кількість загорянь значно зменшилася у порівнянні з минулим роком», – підкреслив він. (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).* – 2013. – 17.07).

Президент України В. Янукович наголошує на необхідності активізації залучення інвестицій до Автономної Республіки Крим. Про це після завершення зустрічі з главою держави повідомив голова Ради міністрів АРК А. Могильов.

А. Могильов доповів Президенту про окремі ініціативи кримського уряду, які нині реалізуються, а також про заходи, які ще необхідно втілити для підвищення інвестиційної привабливості Криму.

«Президент висловив підтримку цим ініціативам кримського уряду», – сказав А. Могильов. Він зазначив, що, на переконання В. Януковича, інвестиційна привабливість Криму є надзвичайно важливою в контексті подальшого економічного розвитку півострова.

Голова Ради міністрів АРК запевнив, що місцева влада продовжуватиме активну роботу із залучення інвестицій у різні

сфери соціально-економічного розвитку Криму (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 17.07).

Президент України В. Янукович привітав хліборобів Дніпропетровської області з намолотом другого мільйона тонн зерна.

«Це досягнення свідчить про ваш високий професіоналізм та відданість хліборобській справі. Держава пишається вами і високо цінує внесок кожного хлібороба», – ідеться у вітанні глави держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 16.07).

Президент України В. Янукович привітав хліборобів Запорізької області з намолотом другого мільйона тонн зерна.

«Цим вагомим для Запорізької області досягненням ви ще раз підтвердили свій високий професіоналізм та відданість хліборобській справі. Бажаю вам здоров'я, родинного благополуччя, плідної праці і нових здобутків на благо Української народу», – ідеться у вітанні В. Януковича (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 16.07).

Привітання Прем'єр-міністра М. Азарова працівникам бухгалтерських служб України.

Шановні друзі!

Вітаю Вас із професійним святом – Днем бухгалтера.

Від Вашої важливої та надзвичайно відповідальної праці залежить ефективне функціонування господарського комплексу держави, злагоджена продуктивна робота кожного підприємства, установи, організації.

Перекоаний, що Ваш досвід та професіоналізм є запорукою успішної реалізації реформ з модернізації національної економіки і забезпечення її сталого розвитку.

Бажаю усім Вам міцного здоров'я, невичерпної енергії, оптимізму, наснаги у роботі та родинного благополуччя (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 16.07).

В умовах низьких темпів розвитку світової економіки головним завданням уряду є пошук внутрішніх стимулів для пожвавлення економіки України. Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр С. Арбузов під час засідання уряду, яке відбулося під його головуванням 17 липня 2013 р.

«Нагадаю, що в рамках Державної програми активізації розвитку економіки передбачено ряд проектів соціально-економічного розвитку та інноваційних проектів. Їх реалізація дозволить повною мірою виконати доручення Президента щодо активізації впровадження економічних реформ», – зазначив С. Арбузов. Він підкреслив, що сьогодні вже завершено перший етап Програми: сформований робочий орган з відбору пріоритетних проектів – Фінансово-кредитна рада і напрацьовано нормативно-правову базу, яка необхідна для побудови ефективного механізму розгляду та затвердження проектів.

«На своєму першому засіданні Рада вже затвердила три проекти, які ми з Вами повинні розглянути на засіданнях уряду. А саме: два проекти розвитку транспортної інфраструктури у м. Вінниця та проект будівництва першої черги Дністровської ГАЕС. Зазначу, що проект будівництва ГАЕС є найбільшим за масштабами у Європі в галузі гідроенергетики», – заявив перший віце-прем'єр-міністр.

За словами С. Арбузова, реалізація такого проекту дасть можливість зміцнити енергетичну безпеку та конкурентоспроможність України, врегулювати графік навантажень і перетоків в енергосистемі, створити додаткові робочі місця і збільшити рівень бюджетних надходжень (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 17.07).

Первый вице-премьер, и. о. Премьер-министра Украины С. Арбузов поручил обеспечить в течение двух недель изго-

товлення и выдачу загранпаспортів в штатному режимі. Об этом он заявил в начале заседания Кабинета Министров Украины 17 июля.

«К сожалению, в разгар отпускного сезона многим нашим гражданам пришлось столкнуться с проблемой своевременного получения загранпаспортов. Такая ситуация является недопустимой! Обращаю внимание руководства МВД и Государственной миграционной службы на необходимости постоянного мониторинга состояния выдачи заграничных паспортов во всех регионах Украины, а также своевременного обеспечения всех подразделений миграционной службы надлежащим количеством бланков, – заявил С. Арбузов. – Следует отметить, что уже со вчерашнего дня количество очередей в подразделения миграционной службы несколько сократилось. Таковую динамику необходимо поддерживать и в течение двух недель обеспечить изготовление и выдачу загранпаспортов в штатном режиме». Об этом сообщает РБК-Украина (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 17.07).

Перед Мінсоцполітики стоять три головних завдання: зробити пенсії в Україні справедливими, забезпечити стабільну роботу та ліквідувати дефіцит Пенсійного фонду. Про це сказала міністр соціальної політики України Н. Королевська під час брифінгу в Кабінеті Міністрів.

За словами міністра, цього можна досягти, зокрема, шляхом позбавлення Пенсійного фонду невластивих для солідарної системи видатків, які у 2013 р. становлять 40,9 млрд грн. Крім того, потрібно підвищити фонд оплати праці в країні та поліпшити адміністрування Пенсійного фонду.

«Щоб сьогодні Пенсійний фонд був бездефіцитним, фонд оплати праці, з якого сплачуються страхові внески, має становити 548,3 млрд грн. Зараз він орієнтовно становить 480 млрд грн. При цьому ще близько 150 млрд знаходиться в тіні», – зазначила Н. Королевська. За її словами, для того, щоб провести всі необхідні осучаснення та підвищити пенсії людям, фонд оплати праці має становити 766,5 млрд грн.

За словами міністра, схвалення 9 липня 2003 р. базових пенсійних законів дало змогу розпочати роботу над впровадженням трирівневої пенсійної системи. Проте працюють наразі лише два: солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (перший рівень) та система недержавного пенсійного забезпечення (третій рівень). Другий рівень – накопичувальну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування – передбачається запровадити з року, у якому буде забезпечено бездефіцитність бюджету Пенсійного фонду (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 17.07).

Кабінет Міністрів України затвердив план капітального ремонту автомобільної дороги М-05 Київ – Одеса на ділянці із 17 до 87 км у межах Київської області із загальним кошторисом 1,93 млрд грн. Про це йдеться в розпорядженні уряду № 512 від 11 липня, опублікованому на сайті Кабміну, передає УНН.

«Проект розроблений державним підприємством «Укравтодор» та рекомендований до затвердження державним підприємством «Укрдержбудекспертиза» Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ», – говориться в розпорядженні. Згідно з розпорядженням, ділянка реконструкції становить 59,838 км.

Зокрема передбачено відремонтувати три розв'язки на двох рівнях, сім шляхопроводів, 14 пішохідних мостів, чотири підземні пішохідні переходи і два мости.

Крім того, ремонтні роботи будуть проводитися в три етапи тривалістю 68 місяців (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 17.07).

17 липня Кабінет Міністрів України затвердив Правила з організації експлуатації вантажних вагонів у міжнародному залізнично-поромному сполученні між українськими та турецькими портами та схвалив проект закону України про їх ратифікацію.

За словами міністра інфраструктури В. Козака, прийняття цих Правил стане договірною-правовою основою співробітництва у сфері міжнародних залізнично-поромних перевезень вантажів між Україною та Туреччиною.

Розпорядженням уряду схвалено подання до Верховної Ради проекту закону України «Про ратифікацію Правил перевезення вантажів у міжнародному прямому вантажному залізнично-поромному сполученні між портами України та портами Турецької Республіки, що мають залізничне сполучення, між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки».

Як зазначив В. Козак, ратифікація Правил парламентом завершить внутрішньодержавну процедуру набрання документом чинності. Адже власне самі Правила між урядами обох країн було підписано 13 вересня 2012 р. у Києві (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 17.07).

Сьогодні Держспоживінспекція України робить акцент на ефективному захисті від ризиків, яким споживач не може запобігти самостійно. На цьому наголосив голова Державної інспекції з питань захисту прав споживачів С. Орехов 17 липня в Будинку уряду під час брифінгу на тему: «Заходи Уряду щодо недопущення потрапляння на ринок контрафактної та контрабандної продукції».

«Проблема контрабандної та контрафактної продукції – злободенна тема. З кожним роком обсяг контрафактної та контрабандної продукції збільшується, а економічний збиток держави від цього величезний. Порушники виробляють і постачають цей товар на ринок за заниженими цінами, при цьому не платять ані податків, ані ліцензійних платежів. У результаті страждає бюджет країни, а про добросовісну конкуренцію на ринку і мови бути не може», – наголосив С. Орехов.

На сьогодні за безпосередньої участі Держспоживінспекції України на ринок України не допущено ввезення електропобутової контрабандної продукції на суму 110 тис. дол. Це перший випадок в Україні, коли Держспоживінспекція України

і Міністерство доходів і зборів України, завдяки підписаному документу щодо розробки єдиної системи сповіщення, працювали своєчасно, швидко і якісно, щоб контрабандна продукція не потрапила в обіг на внутрішньому ринку України.

«Лише за умови спільних дій та порозуміння між Держспоживінспекцією України, органами місцевої влади, громадськими об'єднаннями споживачів, ЗМІ та представниками бізнесу, захист прав споживачів зможе повною мірою сприяти підвищенню добробуту громадян та створенню передумов для здорової конкуренції на ринку», – запевнив голова Держспоживінспекції.

С. Орехов повідомив про розгорнуту діяльність інспекції, спрямовану на перевірку торгівлі тютюновими виробами. Так, територіальними органами Держспоживінспекції України було перевірено 885 місць торгівлі тютюновими виробами. У результаті у 262 випадках була виявлена нелегальна продукція. За зовнішніми ознаками встановлено, що ця продукція виготовлена на території інших держав: тексти медичних попереджень зазначені іноземною мовою, марки акцизного збору також іноземні (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 17.07*).

ПОЛІТИКА

17 липня набирає чинності Указ Президента України «Про затвердження Річної національної програми співробітництва Україна – НАТО на 2013 рік». Указ опубліковано у виданні «Урядовий кур'єр», пише УНН. Програму затверджено з метою продовження партнерства України з НАТО.

У сфері зовнішньої політики планується продовження тісного співробітництва з НАТО, зокрема в рамках Програми «Партнерство заради миру». Крім того, Україна планує забезпечити участь у плануванні нової міжнародної тренувальної, допоміжної та дорадчої місії НАТО в Афганістані після 2014 р., визначити механізм надання фінансові допомоги для

розвитку Афганських національних сил безпеки на період з 2015 по 2017 р. У сфері співпраці з Європейським Союзом продовжити виконання порядку денного на шляху до асоціації, продовжити співпрацю в рамках Програми «Східне партнерство».

У 2013 р. згідно з програмою Україна готуватиметься до головування в СНД у 2014 р.

Річна національна програма співробітництва Україна – НАТО на 2013 р. є вже п'ятою такою програмою, що реалізується Україною з часу запровадження цього механізму співробітництва нашої держави з Альянсом у 2009 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 17.07).

Згідно з Конституцією, чергові вибори Президента України мають відбутися в останню неділю березня 2015 р. Відповідну заяву зробив заступник голови ЦВК А. Магера на прес-конференції, присвяченій програмі онлайн навчання членів виборчих комісій, передає кореспондент УНН.

«У розділі п'ятнадцятому ви знайдете положення про те, що чергові вибори Президента України відбуваються в останню неділю березня 2015 р. Будь-якої іншої норми з цього приводу в Конституції нема», – сказав А. Магера.

Як повідомляв УНН, на думку А. Магери, проблеми на виборах пов'язані з частими змінами законодавства й поганою обізнаністю членів виборчих комісій (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 17.07).

Председатель Киевской городской государственной администрации А. Попов предлагает лидерам оппозиционных фракций Верховной Рады обсудить дальнейшую работу Киевского городского совета, передает lb.ua (<http://ubr.ua/ukraine-and-world/power/popov-gotov-sest-zastol-peregovorov-s-oppoziciej-240642>).

А. Попов намерен пригласить председателя фракции «Украинский демократический альянс за реформы (УДАР)»

В. Кличко, председателя фракции «Всеукраинское объединение «Батьківщина» А. Яценюка и председателя фракции «Всеукраинское объединение «Свобода» О. Тягнибока на встречу, в ходе которой намерен обсудить дальнейшую работу Киевсовета и его блокирование оппозиционными депутатами.

«Я хочу также пригласить для дискуссии на эту тему руководителей, которые представлены в Верховной Раде, которые блокируют работу городского совета. Завтра я обращаюсь к депутатам (Тягнибоку, Кличко, Яценюку). Я хочу их пригласить на понедельник, чтобы во вторник встретиться с депутатами Киевсовета. Возможно, они не знают, и я хочу объяснить, что мы примем важные решения, которые обеспечат решение социальных вопросов, и услышать их ответ», – сказал А. Попов.

По его мнению, горсовет должен проводить заседания хотя бы один раз в месяц, но работать системно. «Если горсовет не будет принимать решения, город просто остановится. Нам работа городского совета нужна не разовая, а системная. Хотя бы один раз в месяц депутатский корпус должен принимать решения.

Если они собираются дальше блокировать здание городского совета, естественно – это не нормально. Диалоги о том, что мы не хотим строить, выплачивать заработные платы, не хотим развиваться – какая политическая сила может ставить себе такие цели? Это же нонсенс. Но если такие задачи действительно стоят (перед блокирующими горсовет депутатами), то об этом должны знать киевляне», – отметил А. Попов.

При этом он также выразил надежду на продуктивный диалог с оппозиционными лидерами партий (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 17.07).

Юристи партії УДАР підготували позов до Вищого адміністративного суду з вимогою визнати протиправною бездіяльність Верховної Ради в питанні призначення виборів депутатів Київради і мера Києва, передає УНН із посиленням на «Комерсант-Україна».

У документі підкреслюється, що парламент порушує право мешканців столиці обирати й бути обраними до органів місце-

вого самоврядування. У Партії регіонів вважають звернення до суду передчасним – дату виборів у Києві в парламентській більшості обіцяють визначити у вересні.

Так, у розпорядженні видання «Комерсант» з'явилася копія адміністративного позову партії УДАР «Про визнання протиправною бездіяльності Верховної Ради», що не призначила вибори мера Києва і депутатів Київської міської ради. «Верховна Рада за наявності всіх законодавчих передумов не виконала свій конституційний обов'язок: не прийняла рішення про призначення виборів Київради та київського міського голови. Така бездіяльність протиправна і суперечить Конституції», – сказано в позовній заяві. Рішення звернутися до суду було прийнято партією 11 липня у відповідь на спроби секретаря Київради Г. Гереги провести сесію міськради, яка закінчилася акціями протесту цивільних активістів та бійками між опозиційними й провладними депутатами.

У партії УДАР обіцяють направити позовну заяву до Вищого адмінсуду найближчим часом.

Водночас у Партії регіонів заявили, що позов УДАРу не досягне мети. «Бездіяльності Верховної Ради не було! Опозиція завжди шукає політичні посили і хоче представити себе борцями за щось, а ми нібито робимо все не так. Я думаю, що у вересні ми (народні депутати. – Ред) зберемося і вирішимо питання з виборами і міської ради, і мера Києва», – заявив виданню народний депутат А. Близнюк (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 17.07).

17 липня в центрі Борисполя на Київщині проходив мітинг, який ініціювали троє учасників Вradіївської ходи з Лубен, передає кореспондент УНН.

Учасники ходи вийшли з Лубен 12 липня на підтримку пішої ходи з Вradіївки. Наразі в центрі Борисполя відбувся мітинг, до якого долучилися місцеві активісти, представники місцевих опозиційних партій. Також на мітингу був присутній міський голова Борисполя А. Федорчук. Мітинг проходив спокійно. Учасники тримали прапори та розгорнули плакат

«Поверніть нам наші права». 18 липня активісти планують зустріти учасників ходи з інших міст та рушити на Київ.

Нагадаємо, напередодні повідомлялося, що врадівські активісти надумали взяти штурмом ще один райвідділ міліції, цього разу в Ніжині. Про це на своїй сторінці повідомила громадська активістка й журналістка І. Крат.

Як повідомляв УНН, 15 липня під Головним управлінням МВС у Києві відбувся мітинг представників «Свободи» та «Батьківщини». Близько 50 мітингувальників вимагали припинити переслідування тих, хто брав участь у мітингу під Святошинським райуправлінням міліції. Головною вимогою протестувальників є звільнення міністра МВС В. Захарченка.

Нагадаємо, учасники ходи з Врадіївки 16 липня дісталися Фастова та провели мітинг під стінами місцевої міліції. Учасники акції, окрім вимог щодо звільнення міністра В. Захарченка та переатестації правоохоронних органів, також вимагали зупинити торгівлю наркотиками у Фастові (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 17.07).

Депутат ВР В. Литвин вирішив відновити діяльність Народної партії, яку він очолює з 2004 р. Про це пише «Коммерсант-Україна» з посиланням на заступника голови Народної партії, депутата від Партії регіонів С. Гриневецького.

Він повідомив, що на недавньому засіданні політвиконкому було вирішено провести інвентаризацію партійних структур, відновити співробітництво з фракціями й групами НП у місцевих радах, а також «у вересні – жовтні провести XIII звітно-виборний з'їзд».

За словами С. Гриневецького, на сьогодні можливі три варіанти розвитку подій, які планується обговорити на з'їзді.

«Необхідно провести публічну дискусію серед партійців – що далі робити партії. Або ми з кимсь об'єднуємося, або повідомляємо про саморозпуск, або ухвалюємо рішення щодо подальшої самостійної роботи», – сказав він. «Але при цьому в нинішніх умовах партії потрібний олігарх, якого б цікавила політична сила», – додав він. Він уточнив, що об'єднання

можливе тільки з провладною силою: «За своєю суттю ми не можемо бути в опозиції».

Як відомо, у нинішньому скликанні парламенту Народна партія представлена всього двома депутатами: В. Литвин (по-зафракційний) перемиг у мажоритарному окрузі № 65 (Житомирська область), а С. Гриневецький – в окрузі № 134 (Одеса) (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 16.07).

*Останнім часом Україна й Росія перебувають у стані перманентної торговельної війни, яка, як правило, була ініційована російською стороною, ідеться в заяві голови фракції «Батьківщина» А. Яценюка, передає УНН із посиланням на прес-службу «Батьківщини». У заяві А. Яценюка підкреслюється, що введення нових обмежень, що погіршують умови постачання української продукції на російський ринок, іде у розріз із положеннями Угоди про вільну торгівлю в рамках СНД, ратифікованої минулого року, а також з базовими вимогами й основними принципами Всесвітньої торговельної організації, членами якої є як Україна, так і Росія. А це в кінцевому підсумку вкрай негативно впливає і на весь комплекс достатньо непростих українсько-російських відносин. «Фактично це примус, як сьогодні любляють говорити росіяни, до вступу в Митний союз. Але це не агітація, а швидше контрагітація. Такими діями Росія лише налаштовує українських громадян проти такої контр-продуктивної політики», – переконаний А. Яценюк (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 17.07).*

Перед зданим Кабінетом Міністрів України уже більше двох тижнів голодають п'ять інвалідів, які були ліквідаторами аварії на Чернобильській АЕС. Свою акцію чернобильці із Святошинського району Києва почали ще 1 липня.

Протестующие, среди которых двое инвалидов на колясках, требуют от государства исполнения судебных решений

о выплате пенсий по состоянию здоровья. За 16 дней у всех участников голодовки опухли ноги, к этим людям неоднократно приезжала скорая помощь.

«Голодовка продлится под стенами Кабинета Министров Украины, пока не выполнят наших законных требований, или пока мы не умрем», – заявляют протестующие, которых возглавляет председатель Союза инвалидов Чернобыля Святошинского района Киева С. Красильников. Голодание – последнее средство, к которому прибегли протестующие. Бессрочную акцию протеста под стенами Кабмина они начали еще 20 мая.

Сумма задолженности правительства по судебным решениям по искам чернобыльцев составляет 1 млрд 560 млн грн. Таковы данные Министерства социальной политики. Одновременно в законе о госбюджете на 2013 г. на выполнение всех решений суда, которые гарантированы государством (это около 15 млрд грн), заложено менее 154 млн грн (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 16.07).

ЕКОНОМІКА

Міністр аграрної політики і продовольства М. Присяжнюк дав прогноз щодо врожаю ранніх зернових. За словами міністра, в Україні вже зібрали 70 % ранніх зернових, це майже 20 млн т, передає кореспондент УНН.

Прогноз на врожай від міністра – до 32 млн т. При цьому він сподівається, що 10 % врожаю забезпечить Полтавщина.

Нагадаємо, урожай ранніх зернових минулого року становив 25,4 млн т (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.07).

Новий урожай позволит Украине нарастить экспорт продуктов питания до 22 млрд дол.

В мае 2013 г. Украина продала за границу товаров на 180 млн дол. больше, чем импортировала. В мае 2012 г. ситуация была совершенно иной: тогда на покупку импортных то-

варов було витрачено на 1,3 млрд дол. більше, чем було експортировано», – означає президент Українського аналітичного центру А. Охрименко.

Продемонстрований в має профіцит зовнішньої торгівлі був досягнутий, перше за все, за рахунок переорієнтації на закупку газу з ЄС і відмови від закупки газу в Росії.

«В результаті витрати на закупку імпортованого газу впали більше, чем на 60 % в має 2013 г. порівняно з маєм 2012 г. Як результат, вперше за всю історію торгівлі між Україною і Росією отримався профіцит зовнішньої торгівлі», – сказав він. Як означає експерт, в першій половині 2013 г. позиції українських експортерів суттєво покращилися. «Є високі шанси того, що новий урожай дозволить наростити експорт продуктів харчування до 20–22 млрд дол.», – каже А. Охрименко (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 17.07).

Національний банк України прогнозує збереження міжнародних резервів України на поточному рівні. Про це повідомив заступник директора генерального економічного департаменту НБУ С. Ніколайчук на прес-конференції у вівторок в Києві, передає кореспондент УНН.

«Ми бачимо, все те, що роблять уряд і Нацбанк, дає можливість прогнозувати, що резерви, як мінімум, залишаться на поточному рівні, тобто не зменшаться», – сказав С. Ніколайчук. За його словами, цьому сприятиме зменшення тиску з боку виплат за зовнішнім боргом України.

С. Ніколайчук зауважив, що основна маса платежів за зовнішніми зобов'язаннями країни була проведена в першому півріччі 2013 р. «З великих виплат залишилися розрахунки з Міжнародним валютним фондом, але їх розмір не складе великих труднощів для уряду і Нацбанку», – зазначив він.

Нагадаємо, що, за оперативними даними НБУ, станом 1 липня 2013 р. міжнародні резерви України скоротилися на 5,7 % і становили 23 млрд 143,8 млн дол. США (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.07).

До зведеного бюджету Криму за півроку надійшло понад 4 млрд грн платежів, що на 385,2 млн грн більше відповідного періоду минулого року. Про це УНН повідомили в ГУ Міністерства доходів і зборів в АРК.

До Державного бюджету (з урахуванням Кримської митниці) мобілізовано понад 2 млрд грн надходжень, що дало змогу забезпечити позитивну динаміку в минулому році й додаткові 234,6 млн грн.

Також перевищено рівень надходжень січня – червня поточного року за основними бюджетоутворювальними платежами. Зокрема, податку на додану вартість сплачено 746 900 000 грн, надходження з податку на прибуток підприємств становили 281,5 млн грн.

Місцеві бюджети Криму отримали понад 2 млрд грн, що на 150,7 млн грн більше аналогічного періоду минулого року (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.07).

У Києві від оренди державного майна за січень – червень 2013 р. у державний бюджет України надійшло 77,9 млн грн. Про це повідомили в прес-службі Фонду державного майна України, передає УНН.

За перше півріччя 2013 р. у казну надійшло коштів від оренди державного майна в сумі 77,9 млн грн, що перевищує план на 12,15 %. До державного бюджету України за червень 2013 р. надійшло 12,6 млн грн. Усього в Києві у 2013 р. від оренди планують отримати 139 млн грн.

Станом на 1 липня 2013 р. у регіональному відділенні враховується 1 тис. 976 діючих договорів оренди, із них на контролі – 1 тис. 893 договорів оренди (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.07).

Поставки природного газу через територію Венгрії в період с 1 по 15 августа 2013 г. будучи припинені.

Это делается для того, чтобы расширить газопровод, сообщает оператор газотранспортной системы Венгрии компания FGSZ Ltd. Украинская компания «Укртрансгаз» намерена расширить газопровод, поэтому поставки газа будут ограничены.

С июня текущего года компания ВЕТЭК импортирует природный газ по венгерскому маршруту, который составляет примерно 130 млн куб. м в месяц. Как сообщил министр энергетики и угольной промышленности Украины Э. Ставицкий, потенциальный объем газа, который может быть поставлен по реверсным маршрутам в Украину из Европы, составляет 30 млрд куб. м газа в год (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>)). – 2013. – 16.07).

В Украине зарегистрировано более 3 млн физических лиц-предпринимателей. Таким образом, почти каждый 15-й украинец является предпринимателем. Об этом сказал председатель Государственной регистрационной службы Украины Д. Ворона.

«За последние полгода мы наблюдаем увеличение количества желающих начать собственный бизнес – на каждые 10 тыс. населения зарегистрировано 663 физических лица-предпринимателя. То есть мы можем говорить, что каждый 15-й украинец сегодня предприниматель», – отметил Д. Ворона. Глава Укргосреестра также добавил, что наибольшее количество физических лиц-предпринимателей зарегистрировано в Донецкой области – более 252 тыс. Наименьшее, по словам главы ведомства, – в Севастополе (более 26 тыс.) и в Кировоградской области (45 тыс.) (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 16.07).

Средний размер пенсий за пять месяцев 2013 г. в Украине составил 1478 грн, что на 19 % больше, чем за аналогичный период прошлого года. Об этом сообщила министр социальной политики Н. Королевская.

Общий объем пенсионных выплат за первое полугодие 2013 г. возрос на 11 % – до 124,5 млрд грн.

Н. Королевская рассказала, что одной из основных задач является избавиться от дефицита Пенсионного фонда.

«В частности, чтобы сегодня Пенсионный фонд был бездефицитным, фонд оплаты труда, с которого уплачиваются страховые взносы, должен составлять 550 млрд грн, сейчас он ориентировочно составляет 480 млрд грн. При этом около 150 млрд грн, по информации Министерства экономики, находятся в тени. Для того, чтобы провести все необходимые модернизации и повышения пенсий людям, фонд оплаты труда должен составлять в Украине 766 млрд грн. Это примерно на 250 млрд грн больше, чем то, что мы имеем сегодня», – рассказала Н. Королевская (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 16.07).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Дефицит государственного бюджета Украины за первое полугодие 2013 г. увеличился в три раза – до 22,5 млрд грн против показателя в 6,7 млрд грн за первое полугодие 2012 г. Об этом сообщила директор Департамента финансовой политики Министерства финансов Украины Т. Сысоева.

«По итогам первого полугодия доходы общего фонда госбюджета составили 142 млрд грн, рост по сравнению с первым полугодием прошлого года составил 1,1 млрд грн, или 0,8 %. Возмещено НДС на 27,5 млрд грн, что на 4,5 млрд грн, или 19 %, больше прошлого года. Дефицит госбюджета меньше запланированного – 22,5 млрд грн», – сказала Т. Сысоева.

Дефицит госбюджета Украины в январе – мае 2013 г. по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. возрос в 5,05 раза – до 18,488 млрд грн. Дефицит сводного бюджета за указанный период составил 21,712 млрд грн, что в 4,5 раза больше показателя за аналогичный период прошлого года. Общий фонд госбюджета выполнен с дефицитом в размере 20,060 млрд грн, что в 9,3 раза больше показателя за аналогичный период 2012 г.

Согласно Закону «О Государственном бюджете Украины на 2013 год», бюджет принят с дефицитом на уровне 50,43 млрд грн (3,2 % ВВП), доходами – 361,5 млрд грн, расходами – 411,9 млрд грн, предельным уровнем госдолга на 31 декабря 2013 г. – 483 млрд грн, возможностью предоставления государственных гарантий на 50 млрд грн (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 16.07).

Обслуживание госдолга за полгода составило почти 15 млрд грн. Об этом сообщила Государственная казначейская служба Украины.

В общем на расходы по обслуживанию государственного долга помесячной росписью ассигнований общего фонда государственного бюджета на первую половину 2013 г. предусмотрено почти 20 млрд грн.

На 15 июля расходы по обслуживанию государственного долга составили практически 15 млрд грн. На погашение госдолга временной помесячной росписью финансирования общего фонда бюджета на первую половину 2013 г. предусмотрено почти 46 млрд грн. По состоянию на 15 июля расходы на погашение госдолга составили около 35 млрд грн (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 16.07).

В Украине уровень безработицы в июне снизился до 1,7 %. Об этом сообщила Государственная служба статистики.

По данным Госстата в июне текущего года в службе занятости было зарегистрировано около 465 тыс. безработных, из которых 360 тыс. получают пособие по безработице. В среднем на одного безработного в июне пришлось 1 тыс. 87 грн.

Среди населения городов количество безработных снизилось почти до 291 тыс. человек, в то время как среди сельского – почти до 174 тыс. человек. Уровень безработицы пошел на спад в марте 2013 г. (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 16.07).

Несмотря на кризис на мировых рынках и падение цен на многие виды продукции, украинский горно-металлургический комплекс не снижает объемов производства и сохраняет рабочие места. Такое заявление сделал министр промышленной политики Украины М. Короленко.

По его словам, закрытие металлургических предприятий в Испании, Италии, Франции, гражданские конфликты в Северной Африке, строительная стагнация в странах Ближнего Востока и резкое изменение структуры импорта России заметно отразились на продукции высокого уровня передела. Но при этом, по словам министра, производство чугуна, стали и проката на первое полугодие текущего года остается на том же уровне, что и в 2012 г., составив, соответственно, 14 477 тыс. т, 16 542 тыс. т и 14 681 тыс. т.

«Объем экспорта украинского металлопроката фактически сохранился на прежнем уровне и составил порядка 10 млн т, причем мы наблюдаем даже небольшой рост. Метпредприятия обеспечены сырьем на 100 %. И в рамках подписанного с правительством меморандума собственники производств сохраняют рабочие места и зарплату.

Однако перед Украиной по-прежнему стоит задача разработать и реализовать комплекс срочных мер, направленных на поддержку промышленности в сложный период», – подчеркнул М. Короленко.

По его словам, в условиях, когда страны Таможенного союза активно развивают свое производство, блокируя поставки из Украины, а объемы потребления в ЕС резко сокращаются, единственным и самым надежным путем развития промышленности является ориентация на наполнение внутреннего рынка. Так, объем внутреннего потребления украинского металлопроката составляет всего 18 % от общего его производства. «Главное – вывести из нокдауна бюджетоформирующие области, а затем перейти к поддержке отраслей, имеющих потенциал для быстрого роста. Модернизация инфраструктуры и ЖКХ, развитие строительства, железных дорог, авиакомпаний, торгового флота должно предполагать увеличение потре-

ния украинского металла – труб, рельсов, арматуры, проката. Большинство отраслей могут пользоваться металлом и техникой имеено украинского происхождения», – уверен министр (УРА-Информ (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 16.07).

Международное рейтинговое агентство Fitch подтвердило долгосрочные рейтинги в иностранной валюте «УкрСиббанка», «Укрсоцбанка», «ВТБ Банка», «ПроКредит Банка», «Правэкс-Банка» и «Креди Агриколь Банка» на уровне «В» и ухудшило их прогноз со «стабильного» до «негативного». Долгосрочный рейтинг «Альфа-Банка» подтвержден на уровне «В» со «стабильным» прогнозом.

Согласно сообщению агентства, данное решение следует за снижением 28 июня прогнозов долгосрочных рейтингов Украины в иностранной и национальной валютах – до «негативного» со «стабильного». «Пересмотр прогнозов долгосрочных рейтингов финучреждений банков отражает увеличение вероятности снижения страхового потолка (“В”) вслед за пересмотром суверенного прогноза», – указывают аналитики Fitch. По их мнению, существуют ограничения, которые не позволяют стране в полной мере воспользоваться своим экономическим потенциалом, в частности, это слабая бизнес-среда.

Fitch пересмотрел свой прогноз по рейтингам «Укрэксимбанка» и «Ощадбанка», «Укрзалізничці», а также Одесской области и Харькова до «негативного». Это решение также последовало за изменением прогноза по суверенным рейтингам Украины (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 16.07).

Организация экономического сотрудничества и развития (ОЭСР) заявила, что молодые специалисты продолжают страдать от высокого уровня безработицы в еврозоне.

В своем ежегодном прогнозе занятости аналитики из ОЭСР отметили, что многие пожилые работники сталкиваются с финансовыми трудностями и не могут досрочно выйти на пенсию.

При этом низкоквалифицированные работники во всем мире будут бороться за то, чтобы найти работу. В докладе также подчеркивается неравенство в уровне безработицы в еврозоне.

Согласно прогнозу ОЭСР уровень безработицы к концу 2014 г. будет 12,3 %, в то время как в Германии одна из ключевых целей заключается в том, чтобы снизить безработицу до 5 %, в Испании и Греции этот показатель находится на отметке 28 %.

Предполагается, что во Франции уровень безработицы составит к концу 2014 г. 11 %, и 12,5 % в Италии.

В Германии число безработных к концу следующего года должно сократиться, однако в ряде других европейских стран этот показатель будет расти. Нынешний уровень безработицы в еврозоне составляет 12,2 %.

В США уровень безработицы по прогнозам сократится с 7,6 % в мае 2013 г. и опустится ниже 7 % к концу следующего года. Аналитики из ОЭСР заявили, что недавние признаки восстановления роста занятости в США были компенсированы устойчиво высоким уровнем безработицы в еврозоне.

«В странах ОЭСР более 48 млн человек являются безработными. Это почти на 16 млн больше, чем в начале кризиса», – сообщается в докладе, с отсылкой к глобальному финансовому кризису, разразившемуся шесть лет назад. ОЭСР также отметила, что потеря работы и дохода произошла в семьях с низкой квалификацией.

Люди, которые работали по краткосрочному контракту, были уволены одними из первых, когда наступил экономический кризис. С тех пор они вынуждены искать себе новую работу.

«Во многих странах растущее беспокойство связано с давлением, оказываемым безработицей на социальную жизнь общества», – говорится в докладе (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 17.07).

Рецессия в Еврозоне продолжается. Наблюдается устойчивое ухудшение основных экономических показателей. В частности, неуклонно растет безработица, уровень которой на

сегодняшний день находится на исторических максимумах и составляет 12,2 %.

Испания и Греция являются безусловными «лидерами» по числу безработных. В Испании почти каждый третий трудоспособный гражданин не имеет постоянного места работы.

Европейской экономической статистике добавляет негатива Португалия, которая последнее время часто фигурирует в СМИ. 12 июля власти Португалии вынуждены были обратиться к основным кредиторам с просьбой отсрочить кредитные выплаты с середины июля до конца августа. Политическая неразбериха в Португалии обнажает важность нерешенных долговых проблем и является прямым следствием тяжелой и неустойчивой макроэкономической ситуации в регионе.

Среди всех проблемных экономик Европы наиболее сложная ситуация наблюдается в Греции. Финансовая система этой страны держится исключительно на денежных вливаниях доверчивых северных кредиторов. Основные экономические показатели Греции таковы: отношение госдолга к ВВП составляет 156,9 %, наблюдается устойчивый дефицит бюджета и снижение темпов промышленного производства, а розничные продажи в июле снизились на 14,2 % по сравнению к прошлогодним показателям.

Можно сделать вывод, что с 2008 г. ситуация в экономике не только не улучшилась, но стала значительно хуже, несмотря на все меры и нововведения, направленные на восстановление темпов экономического роста.

«Решение» греческих проблем ярко иллюстрирует общую ситуацию в зоне евро. Ключевым показателем того, что ситуация близка к патовой и постепенно выходит из зоны контроля властей является тот факт, что чиновники начинают сбрасывать с себя ответственность за происходящее. Имеется в виду недавний ответ главы Европейского центрального банка на критику управления греческим долговым кризисом. М. Драги заявил, что решения принимались «на основе данных, которые были либо неполными, либо ошибочными или ложными».

9 июля министры финансов еврозоны приняли решение выдать Греции очередной кредит в 6,8 млрд евро в рамках

программы оказания финансовой помощи. При этом снова звучат заявления о том, что правительству придется вводить жесткие меры бюджетной экономии. Выдача кредита подразумевает два транша. Первые 4 млрд евро Греция получит после принятия новой редакции Налогового кодекса, сокращения 4 тыс. госслужащих и снижения зарплат 25 тыс. работников бюджетной сферы.

Любая угроза приостановить финансирование греческих долгов и показательно-жесткие условия кредитования выглядят более чем комичными на фоне преддефолтной ситуации в регионе и уже закономерной агрессивно-протестной реакции греков на подобные инициативы правительства.

Очевидно, что меры бюджетной экономии не работают так, как должны, поскольку, с одной стороны, действующая власть боится потерять политические баллы и принципиально не проводит их в полной мере, с другой – любое нововведение, связанное с бюджетной экономией, встречает активный общественный протест.

Все внешние кредиторы исключительно заинтересованы в решении долговых проблем Греции и будут продолжать дальнейшее финансирование долга, как Греции, так и любой другой страны из состава ЕС.

При этом недавнее «решение» долговых проблем Кипра наталкивает на мысль о том, что теперь в Европе возможно все. Даже принудительная экспроприация собственности. На фоне этого европейский долговой рынок в долгосрочной перспективе теперь выглядит крайне высокорискованным и, одновременно, низкодоходным. При этом инвестиции в акции и товары теперь выглядят на порядок консервативнее и привлекательнее. Да, эти инструменты высоковолатильны, но сейчас то же самое можно сказать об инструментах долгового рынка. Финансовый мир переворачивается с ног на голову.

Европейский центральный банк в данный момент проводит сверхмягкую монетарную политику, тем не менее, какие-либо признаки восстановления темпов экономического роста в зоне евро отсутствуют. «Дорогая» европейская валюта не соответствует интересам ЕЦБ. На фоне рекордно низких значений

учетной ставки ЕЦБ, снижение курса позволит стимулировать экспорт и позитивно повлияет на ВВП.

В 2008 г., в преддверии финансового кризиса, когда европейская валюта оценивалась в 1,6 американских долларов, а цены на нефть зашкаливали и доходили до 140 дол. за баррель, ЕЦБ повысил учетную ставку, чем значительно усугубил экономическую ситуацию в регионе. Сейчас у Центробанка попросту нет простора для подобных безумных маневров. Более того, М. Драги заявил, что возможные изменения в монетарной политике будут озвучиваться заблаговременно.

Очевидно, что Европейский центральный банк стремится снизить вероятность роста волатильности на финансовых рынках. На фоне рекордно низких значений учетной ставки, для воздействия на курс евро, ЕЦБ будет проводить вербальные интервенции.

Подобная практика давно используется в США. Заявления главы ФРС о дальнейших действиях Центробанка – крайне эффективный инструмент, позволяющий двигать финансовые рынки в необходимом направлении. При этом заявления М. Драги о возможном снижении учетной ставки до отрицательных значений – скорее стремление показать рынкам свою решительную позицию, чем реальная мера, которая может быть введена.

Подведем итог. Долговой кризис в Европе далек от разрешения. Экономическая статистика ухудшается, а политические лидеры нервничают. Вопрос дальнейшего кредитования наиболее проблемных стран является риторическим, поскольку если прекратится финансирование, «схлопнутся» экономики Греции и, чуть позже, Португалии. Это спровоцирует кризис ликвидности и еще более ухудшит ситуацию в регионе. Такой сценарий является деструктивным и никому не интересен, по этой причине финансирование проблемных долгов, вероятнее всего, будет продолжаться, но европейская валюта на фоне экономической статистики из ЕС выглядит крайне слабой и может продолжить снижаться против доллара США (Михайленко А. *Европейский долговой кризис: что ждет ЕС?* // *Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 16.07).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 53

Бюлетень підготували:

О. Ворошилов, В. Пальчук, І. Соколова.

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп’ютерна верстка:

І. Соколова

Підп. до друку 18.07.2013.

Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Обл.-вид. арк. 2,48. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.